Н.О. Будна, Т.В. Гладюк, М.М. Гладюк

ПРИРОДОЗНАВСТВО

Робочий зошит

4 клас

До підручника
Т.В. Гладюк, М.М. Гладюк

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА — БОГДАН

УДК 502.2(075.2)
ББК 20.18я71
Б 90

Рецензенти:
кандидат педагогічних наук, доцент
Г.Я. Жирська
вчитель вищої категорії, старший вчитель
Н.Я. Походжай

Будна Н.О.

Б 90 Природознавство : робочий зошит : 4 кл. / Н.О. Будна, Т.В. Гладюк, М.М. Гладюк. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2015. — 80 с. + 20 с. вкл.

ISBN 978-966-10-4152-2

Зошит з природознавства відповідає навчальній програмі МОН України, Державному стандартові початкової загальної освіти та доповнює підручник «Природознавство. 4 клас» (авт. Т.В. Гладюк, М.М. Гладюк).

Посібник містить вправи для самостійної роботи, завдання проблемного та пошукового характеру, дослідницькі практикуми, навчальні проекти. Пропоновані завдання сприятимуть формуванню в учнів уявлення про цілісність природи та вихованню гуманної, творчої особистості, здатної екологічно мислити і дбайливо ставитися до природи.

У зошиті є вкладка з контурними картами півкуль та України, де учні зможуть виконувати практичні роботи, і календар спостережень.

Для учнів 4-го класу.

УДК 502.2(075.2)
ББК 20.18я71

Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.

ISBN 978-966-10-4152-2

© Навчальна книга — Богдан, 2015

ВСТУП

Взаємозв'язки у природі

1. Розгадай кросворд «Природа». Зафарбуй клітинки з назвами об'єктів живої природи в зелений колір, а неживої — в синій.

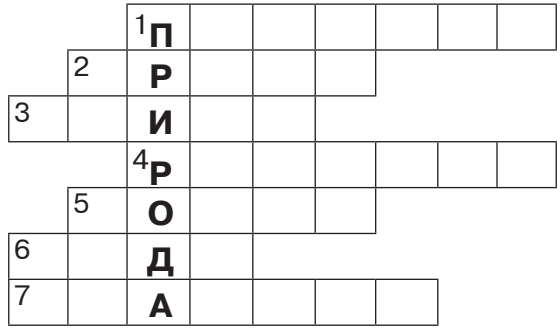

1. Куди ступиш — всюди маєш,
   хоч не бачиш, а вживаєш.
2. Верхній родючий шар землі.
3. Без голови, а в шапці, на одній ніжці стоять.
4. Дерева, кущі й трави.
5. Вдень по небу гуляє, а ввечері на землю сідає.
6. Рідина, без якої неможливе життя.
7. Комахи і риби, птахи і звірі.

2. Впиши в речення пропущені слова.

Людина — це _____ природи.

Природа і людина — _____.

3. Продовж речення.

Людина належить до живої природи, тому що _____

_____

_____

4. Запиши відповіді на запитання.

Що дає нежива природа людині для життя? _____

Що люди отримують від рослин і тварин? _____

Як господарська діяльність людини впливає на природу?

Чому кожна людина має дбати про природу? _____

5. Наклей фотоілюстрацію на тему «Моя сім'я і природа».

ВСЕСВІТ І СОНЯЧНА СИСТЕМА

Уявлення давніх людей про Землю і Всесвіт

1. Доповни речення.

Увесь навколишній світ називають _____.
У давнину люди вважали, що центром Всесвіту є _____. Найпоширенішим було уявлення про Землю як про тіло _____ і _____ форми.

2. З'єднай стрілками імена учених і їх погляди на Землю і Всесвіт.

Аристарх Самоський	вперше висловив ідею про кулястість Землі
	навів докази кулястої форми Землі
Аристотель	вперше висунув припущення, що Земля обертається навколо Сонця
Клавдій Птоломей	створив вчення про будову Всесвіту, згідно з яким всі світила рухаються навколо Землі, а розміри Всесвіту обмежуються сферою нерухомих зір
Піфагор	

3. Використовуючи різноманітні джерела, підготуй і запиши повідомлення про те, як уявляли Землю і Всесвіт прадавні слов'яни.

_____

_____

Сонячна система, її склад

1. Доповни речення.

Сонячну систему утворюють _____ та _____ _____, що обертаються навколо нього.

2. У поданому переліку підкресли назви космічних тіл. Поясни свій вибір.

Пісок, Сонце, повітря, Місяць, вода, зоря, ґрунт, Земля, комета, береза, астероїд, метелик, метеороїд.

3. Запиши на́зви космічних тіл, що утворюють Сонячну систему.

1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____
5. _____ 6. _____ 7. _____ 8. _____

4. З'єднай стрілками назви космічних тіл з їх визначеннями.

Планета	Розжарене космічне тіло
Сонце	Велике холодне космічне тіло
Супутник	Холодне космічне тіло, яке обертається навколо планет

Сонце — зоря, центральне тіло Сонячної системи

1. Доповни речення.

Сонце — найближча до Землі _____, розжарена _____ куля. Відстань від Землі до Сонця — _____ _____. На поверхні Сонця температура становить _____ градусів, а в глибині — _____ градусів.

2. Доведи, що життя на Землі існує завдяки Сонцю.

_____

_____

3. Порівняй Сонце і планету Земля, заповнивши таблицю.

Ознаки для порівняння	*Сонце*	*Планета Земля*
Форма тіла		
Розміри (великі, малі)		
Розжарене чи холодне тіло?		
Чи випромінює світло й тепло?		

Зроби висновок про подібні й відмінні ознаки.

Подібні ознаки: _____

Відмінні ознаки: _____

_____

4. Використовуючи різноманітні джерела, добери і запиши народні прислів'я, загадки, приказки, заклички про Сонце.

_____

_____

_____

Планети Сонячної системи

1. Запиши на́зви планет Сонячної системи, позначені на малюнку цифрами.

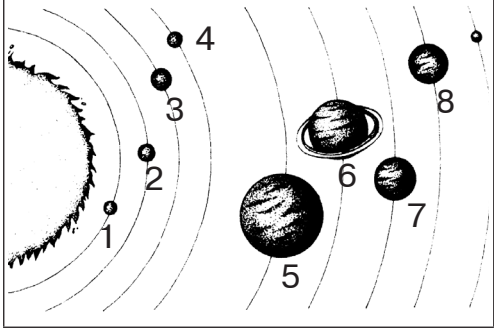

Планети земної групи	*Планети-гіганти*
1. _____	5. _____
2. _____	6. _____
3. _____	7. _____
4. _____	8. _____

2. Доповни речення.

Чим ближче планета до Сонця, тим температура її поверхні _____, період обертання навколо Сонця _____.

3. Порівняй планети земної групи і планети-гіганти. Заповни таблицю.

Ознаки для порівняння	*Планети земної групи*	*Планети-гіганти*
Віддаленість від Сонця (ближче, чи далі)		
Розміри (малі, великі)		
Поверхня (тверда, чи нетверда)		

4. Порівняй планети Меркурій і Нептун за планом.

План

1. Форма планет.
2. До якої групи належать.
3. Віддаленість від Сонця.
4. Розміри планет.
5. Характеристика поверхні.
6. Температура поверхні.

Зроби висновок про подібні й відмінні ознаки.

Подібні ознаки: _____

_____

_____

Відмінні ознаки: _____

_____

_____

5. Використовуючи різноманітні джерела, підготуй і запиши повідомлення про одну з планет Сонячної системи.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____